

7. Bölüm

SAZAN (*Cyprinus carpio* Linnaeus, 1758) YETİŞTİRİCİLİĞİ

Mustafa ÖZ¹
Enes ÜSTÜNER²

Şekil1. Yetişkin Sazan (*Cyprinus carpio*) bireyleri

GİRİŞ

Su ürünleri, artan dünya nüfusu ile birlikte daha da önemli hale gelmeye başlamıştır. 1961 yılından günümüze gelinceye kadar, dünya ülkelerinin su ürünleri tüketimi hızında ortalama yıllık artış oranı % 3.2 olarak gerçekleşirken dünya nüfus artış hızı % 1.6 olarak gerçekleşmiştir. FAO verilerine göre 1961 yılında 9.0 kg olan kişi başına düşen su ürünleri tüketimi, yıllık yüzde

¹ Doç. Dr, Aksaray Üni. Vet. Fak., Kli. Ön. Bil. Böl., Su Ürünleri ve Hastalıkları AD, ozmustafa@aksaray.edu.tr

² Arş. Gör, Aksaray Üni. Vet. Fak., Kli. Ön. Bil. Böl., Su Ürünleri ve Hastalıkları AD, enesustuner@aksaray.edu.tr

maktadır. Su ürünleri yetiştiriciliğini daha ekonomik, sürdürülebilir ve daha çevreci bir hale getirebilmek için mutlaka sazan türlerinin tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de yetiştiricilik sektöründe değerlendirilmesi gerekmektedir. Özellikle sazanın et kalitesi tüketim şekilleri ile ilgili araştırmalar yaparak ülkemiz balık tüketicilerine tanıtımlarının yapılması gerekmektedir.

KAYNAKLAR

- Afonso CL, Amarasinghe GK, Bányai K, Bào Y, Basler CF, Bavari S, et al. (2016). Taxonomy of the order Mononegavirales: update 2016. Archives of virology 161: 2351-2360.
- Ahne W, Bjorklund H, Essbauer S, Fijan N, Kurath G, & Winton J (2002). Spring viremia of carp (SVC). Diseases of aquatic organisms 52: 261-272.
- Atay, D., (1990). Balık Üretimi. Anadolu Matbaası, Ankara. 302 s.
- Billard R (1990). The major carps and other cyprinids. Production of Aquatic Animals (Fishes)(ed by CE Nash): 21-55.
- Çelikkale MS (1988) İçsu balıkları ve yetiştiriciliği. Karadeniz Teknik Üniversitesi.
- Doğan, K., (2011). Sazan İşletmeciliği ve Pazarlaması. Sazan Balığı Üretim Tekniği (pp.181-203), İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınevi.
- Drori S, Ofir M, Levavi-Sivan B, & Yaron Z (1994). Spawning induction in common carp (*Cyprinus carpio*) using pituitary extract or GnRH superactive analogue combined with metoclopramide: analysis of hormone profile, progress of oocyte maturation and dependence on temperature. Aquaculture 119: 393-407.
- FAO 2004-2021.Cultured Aquatic Species Information Programme. *Cyprinus carpio*. Cultured Aquatic Species Information Programme. Text by Peteri, A. In: FAO Fisheries Division [online]. Rome. Updated . [Cited 24 March 2021].
- FAO. (2018). 2018 Dünyada Balıkçılık ve Su Ürünleri Yetiştiriciliğinin Durumu: FAO, Rome, Italy.
- FAO. (2020). The state of World Fisheries and Aquaculture 2020. Sustainability in action. Rome: FAO, Rome, Italy.
- FishBase. 2021. World Wide Web electronic publication. Froese, R. and D. Pauly, Genç, M.A. 2019. Alabalık ve Sazan üretimi. Balık Yetiştiriciliği Ders Kitabı. Anadolu Üniversitesi Basımevi, Eskişehir.
- Goodwin A (2012) Herpesviruses in fish. Southern Regional Aquaculture Center.
- Harloğlu AG (2010). Sazanlardan tam kontrollü döl alımı (*Cyprinus Carpio*, Linnaeus 1758). Ecological Life Sciences 5: 89-96.
- Hartman, P., Schmidt, G., & Pietsch, C. (2015). Carp aquaculture in Europe and Asia. Biology and ecology of carp. CRC Press, Boca Raton, 57-89.
- Hepher B, & Pruginin Y (1981) Commercial fish farming: with special reference to fish culture in Israel. Wiley.
- Horvath, L., Tamas, G., & Seagrave, C. (2002). Carp and Pond Fish Culture: Including Chinese Herbivorous Species, Pike, Tench, Zander, Wels Catfish, Goldfish, African Catfish and Sterlet John Wiley & Sons.

- Kafuku, T. (1992) Common carp (*Cyprinus carpio*). In: Ikenoue, H. and Kafuku, T. (eds) Modern Methods of Aquaculture in Japan. Kodansha Elsevier, Tokyo, pp. 65–78.
- Kestemont P (1995). Different systems of carp production and their impacts on the environment. *Aquaculture* 129: 347-372.
- Korkmaz, Ş. (2004). Sazan yetiştiriciliği. Ankara Üniversitesi. Ziraat Fakültesi. Su Ürünleri Bölümü. Ders kitabı, 26-32.
- Linhart O, Rodina M, Gela D, Kocour M, & Rodriguez M (2003). Improvement of common carp artificial reproduction using enzyme for elimination of egg stickiness. *Aquatic Living Resources* 16: 450- 456.
- OIE (2017a). Spring viraemia of carp. *Aquatic Animal Health*.
- Peteri A (2006). Inland Water Resources and Aquaculture Service (FIRI). Cultured Aquatic Species Information Programme-Cyprinus carpio. Cultured Aquatic Species Fact Sheets. FAO-Rome.
- R.R. Stickney, (1996). *Aquaculture in the United States: A Historical Survey*, John Wiley & Sons, New York.
- Rahman MM (2015). Role of common carp (*Cyprinus carpio*) in aquaculture production systems. *Frontiers in Life Science* 8: 399-410.
- Rahman MM, Verdegem M, Nagelkerke L, Wahab MA, Milstein A, & Verreth J (2008). Effects of common carp *Cyprinus carpio* (L.) and feed addition in rohu *Labeo rohita* (Hamilton) ponds on nutrient partitioning among fish, plankton and benthos. *Aquaculture Research* 39: 85-95.
- Rappaport U (1979). The Effect of Population density of carp. In monoculture under Conditions of intensive growth.
- Sanders GE, Batts WN, & Winton JR (2003). Susceptibility of zebrafish (*Danio rerio*) to a model pathogen, spring viremia of carp virus. *Comparative medicine* 53: 514-521.
- Sifa L, & Mathias J (1994). *Freshwater fish culture in China: principles and practice*.
- Stickney, R. R. (2000). *Encyclopedia of aquaculture*. Sayfa 147. John Wiley & Sons, Inc. New York
- Suzuki R (1986). Intensive carp rearing in Japan. *Aquaculture of Cyprinids* INRA, Paris: 327-333.
- Sväsand T, Crossetti D, García-Vázquez E, & Verspoor E (2007). Genetic impact of aquaculture activities on native populations. Genimpact final scientific report (EU contract n RICA-CT-2005-022802).
- Szabo T, Szabo R, Urbanyi B, & Horvath L (2000). Review of the results of common carp (*Cyprinus carpio*) breeding at a large-scale hatchery. *Reproduction in Domestic Animals* 35: 89-94.
- Timur, M., & Memiş, D., (2011). Sazan Balığı Yetiştiriciliğinde Üretim Teknikleri ve Havuzların Planlanması. Sazan Balığı Üretim Tekniği (pp.50-69), İstanbul Üniversitesi Yayınevi.
- Timur, M., (2011). Sazan balıklarının Anatomisi ve fizyolojisi. Sazan Balığı Üretim Tekniği (pp.4-35), İstanbul Üniversitesi Yayınevi.

Tüik, 2021. <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?kn=97&locale=tr>. Alıntılanma tarihi: 05.06.2021

Webster CD, & Lim C (2002) Nutrient requirements and feeding of finfish for aquaculture. Cabi.,

Winfield IJ (2001). Diseases of Carp and Other Cyprinid Fishes Wiley Online Library.

Yıldız, M., (2011). Kültür Sazanlarının Beslenmesi. Sazan Balığı Üretim Tekniği v